

Ministerstvo zdravotníctva SR
Limbová 2
837 52 Bratislava
Slovenská republika

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo

Vybavuje/linka

Vranov nad Topľou

RÚVZVT/
OHŽPaZ/4378/8605/2023

Mgr. Zuzana Novosiadla Štefaňáková

15. 12. 2023

Vec

Vyhodnotenie výsledkov vzoriek vôd z oblastí po zemetrasení

Dňa 21.11.2023 sa uskutočnilo pracovné stretnutie k mimoriadnej udalosti v súvislosti s riešením nevyhovujúcej kvality vôd používaných na pitné účely u fyzických osôb z individuálneho zásobovania (studne) v obciach ktoré boli zasiahnuté zemetrasením (Ďapalovce, Rafajovce, Holčíkovce). Predmetom stretnutia bolo stanoviť priebeh, postup, podmienky financovania odberov a ich dopravy do laboratórií. Zo stretnutia vyplynulo Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove nad Topľou zosumarizovanie všetkých doposiaľ odobraných a vyšetrených vzoriek z oblastí na určenie bodových referenčných vzoriek.

Po chronologickom zosumarizovaní sme dospeli k 7 odberným miestam, ktoré boli následne ohliadnuté a z ktorých boli dňa 27.11.2023 odobraté vzorky vôd. Vzorky vôd boli analyzované laboratórnym pracoviskom, odborom objektivizácie faktorov životných podmienok RÚVZ so sídlom v Prešove a hodnotené v súlade s platnou vyhláškou 91/2023 Z. z. ktorou sa ustanovujú ukazovatele a limitné hodnoty kvality pitnej vody a kvality teplej vody, postup pri monitorovaní pitnej vody, manažment rizík systému zásobovania pitnou vodou a manažment rizík domových rozvodných systémov.

Tabuľka č.1

ODBERNÉ MIESTO - DÁTUM ODBERU

Obec Ďapalovce

1. Materská škola Ďapalovce - 07.11.2023
2. Základná škola Ďapalovce - 27.11.2023
3. Rodinný dom Ďapalovce č. 147 - 27.11.2023
4. Budova Coop Jednoty č. 128 - 27.11.2023

Obce Holčíkovce

5. Rodinný dom Holčíkovce č. 10 - 27.11.2023
6. Rodinný dom Holčíkovce č. 24 - 27.11.2023

Obec Rafajovce

Zásobovanie obyvateľov pitnou vodou v obciach Rafajovce a Ďapalovce je zabezpečené individuálnymi vodnými zdrojmi (studňami) nachádzajúcimi sa na súkromných pozemkoch fyzických osôb. V obci Ďapalovce je zásobovanie riešené aj verejnými studňami, ktoré zásobujú niekoľko domácností a studňami, ktoré sú v správe obce, nie sú verejne prístupné a slúžia pre zásobovanie jednotlivých objektov (napr. školské zariadenia). V obci Holčíkovce je časť obyvateľov zásobovaná pitnou vodou z verejného vodovodu (ZO RO Domaša-Holčíkovce) a časť individuálnymi vodnými zdrojmi (domovými studňami).

VÝSLEDKY MIKROBIOLOGICKEJ ANALÝZY:

Vo vyšetrených vzorkách vôd bolo zistené v 4 prípadoch zo 7 prekročenie medzných hodnôt mikrobiologických ukazovateľov (Koliiformné baktérie), v 5 prípadoch zo 7 prekročenie medzných hodnôt mikrobiologických ukazovateľov (Kultivovateľné mikroorganizmy pri 22°C, v 3 prípadoch zo 7 prekročenie medzných hodnôt mikrobiologických ukazovateľov (Kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C) a v 1 prípade zo 7 analyzovaných vzoriek bolo zistené prekročenie medzných hodnôt mikrobiologických ukazovateľov (Živé organizmy). Prekročením medzných hodnôt stráca pitná voda vyhovujúcu kvalitu v ukazovateli s prekročeným limitom, nemusí však vo všetkých prípadoch znamenať vylúčenie používania vody na pitné účely.

V 2 prípadoch (Budova Coop Jednoty Ďapalovce č. 128 a Rodinný dom Ďapalovce č. 147) zo 7 bolo zistené prekročenie najvyšších medzných hodnôt mikrobiologických ukazovateľov (Črevné enterokoky), prekročenie uvedeného typu limitu vylučuje pitnú vodu z používania.

V niektorých vyšetrených vzorkách boli prítomné aj iné mikroorganizmy ako Enterobacter, Klebsiella pneumoniae, Bezfarebné bičikovice, Helminthes, Citrobacter. Prítomnosť mikrobiologických kontaminantov svedčí o nedostatočnom zabezpečení vodného zdroja, nedostatočnej dezinfekcii alebo úprave vody.

V porovnaní so vzorkami odobratými a vyšetrenými pred zemetrasením, sme prekročenie limitných hodnôt v mikrobiologických ukazovateľoch predpokladali.

VÝSLEDKY FYZIKÁLNO - CHEMICKÉJ ANALÝZY:

Vo vyšetrených vzorkách vôd bolo zistené v 3 zo 7 prípadov prekročenie medzných hodnôt fyzikálno - chemického ukazovateľa železo, v 2 zo 7 prípadov prekročenie medzných hodnôt fyzikálno - chemického ukazovateľa absorbancia a v 1 prípade prekročenie hodnôt fyzikálno - chemických ukazovateľov mangán, chemická spotreba kyslíka manganistanom, zákal, voľný chlór a dusičnany.

OBEC ĎAPALOVCE

1.) Materská škola Ďapalovce

Vo vyšetrenej vzorke vody odobratej dňa 07.11.2023 bola prekročená medzná hodnota ukazovateľa mangán (238 ?g/l). Medzná hodnota pre mangán podľa platnej legislatívy je (50 ?g/l) v prípade vysokej hodnoty v podzemnej vode (100 ?g/l).

Výsledky boli telefonicky konzultované s odborom hygieny životného prostredia a zdravia ÚVZ SR, kde sa dohodlo na opätovnom vyšetrení ukazovateľa mangán po realizovaní opatrení zo strany kompetentných. RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou vyzval obec Ďapalovce na vykonanie opatrení dňa 09.11.2023.

Podľa vyjadrenia starostu obce Ďapalovce, v čase odberov vzoriek dňa 27.11.2023 ešte nebola vykonaná náprava zo strany zodpovednej osoby za filtračný systém.

V budove MŠ bolo pre pretrvávajúce problémy s nevyhovujúcou kvalitou vody po poslednom rozbere, inštalované filtračné zariadenie na úpravu vody.

2.) Základná škola Ďapalovce

Vzorka vody spĺňala limitné hodnoty vo všetkých ukazovateľoch, okrem hodnoty voľného chlóru (medzná hodnota = 0,3 mg/l), ktorý bol zistený na mieste odberu, čo potvrdila aj laboratórna analýza (2,04 mg/l). Základná škola Ďapalovce má dlhodobo nariadené opatrenie o zákaze používania pitnej vody. RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou odporučilo obci Ďapalovce ako prevádzkovateľovi vodného zdroja inštalovať dávkovací chlorátor a vzorku vody opätovne vyšetrit'.

3.) RD Ďapalovce č. 147

Vo vyšetrenej vzorke vody boli prekročené medzné hodnoty ukazovateľov železo (0,62 mg/l) a zákal (5,20 FNU). Medzná hodnota pre železo podľa platnej legislatívy je (0,2 mg/l - v prípade vysokej hodnoty železa v podzemnej vode 0,5 mg/l) a pre zákal je (5 FNU).

Pri odbere bolo zistené, že od roku 2022 sú v rodinnom dome inštalované filtre na úpravu vody pre pretrvávajúce problémy s kvalitou vody.

4.) Budova Coop Jednoty č. 128

Vo vyšetrenej vzorke vody boli prekročené medzné hodnoty ukazovateľov železo (0,22 mg/l), chemická spotreba kyslíka manganistanom (3,77 mg/l) a absorbancia (0,095 abs). Medzná hodnota pre železo podľa platnej legislatívy je (0,2 mg/l - v prípade vysokej hodnoty železa v podzemnej vode 0,5 mg/l), pre chemickú spotrebu kyslíka manganistanom je (3 mg/l) a absorbanciu (0,080 abs).

Pri odbere bolo zistené, že od roku 2021 sú v budove inštalované filtre na úpravu vody pre pretrvávajúce problémy s nevyhovujúcou kvalitou vody.

Zo zistení v obci Ďapalovce vyplýva, že po prvej laboratórnej analýze a vyšetrení vzoriek vôd si prevádzky a domácnosti na základe odporúčani RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou inštalovali filtračné zariadenia na úpravu vody, nakoľko problém s nevyhovujúcou kvalitou vody bol pozorovaný už v minulosti. Na základe výsledkov odoberaných vzoriek, nevieme posúdiť či došlo k zmene kvality vody vplyvom zemetrasenia, ale ani vylúčiť vplyv zemetrasenia na kvalitu vody.

OBEC HOLČÍKOVCE

5.) RD Holčíkovce č. 24

Vo vyšetrenej vzorke vody boli prekročené medzné hodnoty ukazovateľov železo (1,14 mg/l), zákal (11,1 FNU), absorbancia (0,12 abs) a najvyššie medzné hodnoty ukazovateľa dusičnany (60,3 mg/l). Medzná hodnota pre železo podľa platnej legislatívy je (0,2 mg/l - v prípade vysokej hodnoty železa v podzemnej vode 0,5 mg/l), pre zákal je (5 FNU) a absorbanciu (0,080 abs). Najvyššia medzná hodnota pre dusičnany je (50 mg/l).

Referenčná vzorka na porovnanie z roku 2019 je odobratá z výpustného ventilu cez úpravu vody (reverzná osmóza), pre pretrvávajúce problémy s nevyhovujúcou kvalitou vody.

Nakoľko tieto výsledky sú ovplyvnené používaním filtra, výsledok vzorky nie je možné považovať za objektívnu informáciu o vode.

6.) RD Holčíkovce č. 10

Vo vyšetrenej vzorke vody boli prekročené medzné hodnoty ukazovateľa železo (0,33 mg/l), ale nakoľko ide o oblasť s geologickým podložím, ktoré môže viesť k vysokej hodnote železa v podzemnej vode a nedošlo k ovplyvneniu senzorických vlastností vody, je limitná hodnota vyhovujúca do 0,5 mg/l.

V porovnaní s referenčnou vzorkou z roku 2021 sa kvalita vody v ukazovateli železo (0,83 mg/l – rok 2021 / 0,33 mg/l - rok 2023) zlepšila.

OBEC RAFAJOVCE

7.) Rodinný dom Rafajovce č. 43

Vo vyšetrenej vzorke vody neboli prekročené medzné hodnoty v žiadnom z fyzikálno -chemických ukazovateľov. V porovnaní s referenčnou vzorkou pred zemetrasením sa kvalita vody výrazne nezmenila. Je potrebné uviesť, že sa zmenil vodný zdroj. Pred zemetrasením bola odobratá vzorka vody z kopanej studne hlbokoj 12 m. Po konzultácii s ÚVZ SR sa odobrala vzorka vody z rovnakej adresy, avšak z novej vrtanej studne s hĺbkou 22 m. V súčasnosti sa ako zdroj pitnej vody používa iba nová vrtaná studňa.

Na záver je potrebné dodať, že žiaden z prevádzkovateľov individuálnych vodných zdrojov (studní) sa na kvalitu vody nestiažoval. Vodné zdroje v čase odberov boli upravené, oplotené, voda z výbehového ventilu tiekla číra, bez zápachu. V jednom prípade (Budova Coop Jednoty č. 128, Ďapalovce) bol v okolí zdroja vody (studňa) zhromaždený stavebný materiál, čo mohlo ovplyvniť kvalitu vody. Zároveň je potrebné poukázať, že v obci Holčíkovce podľa vyjadrenia starostu obce evidujú problém s kvalitou vody v inej časti, ako boli odobraté referenčné vzorky (z danej lokality v evidencii RÚVZ porovnávacie vzorky nemáme).

REGIONÁLNY ÚRAD
VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
so sídlom vo VRANOVE NAD TOPĽOU
Dr. C. Daxnera 91/4, 093 01 VRANOV N.T. ③
Mgr. Monika Kurucová, MPH

regionálna hygienička a generálna
tajomníčka služobného úradu

